

Nr 126.

Av herr **Hellberg** i Ljungskile, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående församlingarnas frihet att under viss tid efter införandet av ny kyrkobibel vid gudstjänst använda den äldre bibelöversättningen.

Som bekant avlät 1915 års kyrkomöte i anledning av Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse till kyrkomötet den 1 okt. 1915 i bibelöversättningsfrågan till Kungl. Maj:t följande underdåniga yttrande: »Kyrkomötet antager för sin del såsom kyrkobibel att användas vid kyrkans gudstjänster den av Eders Kungl. Maj:t till kyrkomötet överlämnade översättningen av gamla och nya testamentets kanoniska böcker med de av bibelnämnden förordade rättelser samt med de nödvändiga ändringar, som bibelkommissionen vid arbetet vid utgivandet av den nya normalupplagan, vilken bör vara färdig före 1916 års utgång, finner vara påkallade; församlingarna dock obetaget att *med vederbörande domkapitels medgivande* vid gudstjänst använda nu gällande kyrkobibel under de närmaste tjugu åren».

Det är allenast beträffande de av undertecknad kursiverade orden i de sista raderna i skrivelsen som jag anhåller att få inför riksdagen göra några erinringar samt en vördnadsfull hemställan.

Dessa ord innebära nämligen tydligtvis ett bestämt *förbud* att vid gudstjänst begagna den gamla kyrkobibeln, även under den närmaste övergångstiden, såvida icke särskilt medgivande eller tillåtelse av vederbörande domkapitel givits, men detta åter förutsätter åvägabringande av kyrkostämmobeslut om att ingå till domkapitel med begäran om sådan tillåtelse.

Det torde kunna ifrågasättas om det vore fullt lämpligt att sålunda plötsligt avlägsna den gamla kyrkobibeln från dess sekelgamla plats vid gudstjänsten och där *förbjuda* dess användande, därvid allenast lämnande en flerstädes oviss möjlighet öppen att, *såsom ett undantag och endast på vissa villkor*, få vid gudstjänst begagna densamma.

Tvångsmål uti till religionen hörande ting torde hava föga sympati. Men här torde sådant mångenstädes komma att äga rum. Ty vid den stora motsättning, som råder mellan å ena sidan dem, som kanske sällan sätta sin fot i kyrkan eller läsa bibeln, och å andra sidan dem, som skulle sörja över att deras gamla bibel nu vore förbjuden att begagnas vid gudstjänst, är det ingalunda visst, att det egentliga kyrkfolket inom viss församling, där nämligen detta kyrkfolk är med sina hjärtan fästade vid den gamla bibeln, kunde genomdriva ett kyrkostämmobeslut i av dem önskad riktning. Utgången kunde i stället bliva den, att de som ej besöka kyrkan komme att bestämma i saken. Ej heller finnes garanti för, att vederbörande domkapitel vore så sammansatt, att dylik begäran bifölles.

Det kunde alltså inträffa, att kyrkfolket i sådana församlingar, där den gamla bibeln hålles kär, finge erfara att denna vore en vid gudstjänst förbjuden bok.

Härmed torde vara visat att den nya kyrkobibeln skulle komma att somligstädes *tvångsvis* införas, ifall ifrågavarande kyrkomöteskrivelse utan modifikation i åsyftade avseende sattes i verkställighet.

Vid införandet av ny psalmbok 1819 användes intet tvång. I cirkulärbrevet den 29 januari 1819 angående denna sak förklarar Kungl. Maj:t att »angående antagandet och bruket av den nya psalmboken, hafva Wi för det närvarande icke velat påbjuda något uteslutande bruk däraf, utan bören I därom underrätta vederbörande prästerskap, att i de församlingar, som icke själfva förena sig om formligt antagande af denna nya psalmbok, kommer den äldre att äfven hädanefter nyttjas, dock så, att vid gudstjänsten hälst de psalmer väljas, som stå i begge psalmböckerna, och böra igenfinnas i den nya, medelst bifogat parallellregister».

Mindre hänsyn och försiktighet, än som i detta cirkulär kommer till synes, torde 1915 års kyrkomötes beslut i en än viktigare sak, nämligen i fråga om införande av ny kyrkobibel, innebära. Mig synes att ett beslut mera i likhet med det ovannämnda cirkulärbrevets skulle varit lämpligare med hänsyn till församlingarnas frihet att, om de önska, få behålla en kyrkobibel, vars kärnfulla ord med dess ålderdomliga patina församlingarna mångenstädes älska och vilja behålla.

I detta sammanhang torde det vara synnerligen lämpligt att erinra om ett utskottsbetänkande hos riksens ständer den 8 november 1823 om den då nya evangeliboken. Det heter där bl. a. »att — — — vid åtgärder af detta slag finnes vara högst viktigt, att ingen öfvertalas eller förbindes, än mindre tvingas emot sin vilja till deras vidtagande, så länge vanan och tillgifvenheten därtill föranleda, hälst det nya och förbättrade

verkar småningom, men säkert, och dess framgång blifver förnämsta profvet på dess behof och duglighet».

Ett beslut i nu omhandlade fråga enligt den grundsats, som uttalas i detta utskottsbetänkande, torde hava stora skäl för sig. Såväl för känslan som för förståndet måste det ju te sig såsom en lika motbjudande som för införande av ny kyrkobibel onödig handling att göra den i sekler så högt värderade och ännu allt jämt lika vördnadsvärda gamla kyrkobibeln till en vid gudstjänst förbjuden bok.

Känt och oemotsagt är, att en mycket stor del av det svenska folket i många av Sveriges bygder är med djup vördnad och kärlek fästad vid den gamla kyrkobibeln med dess språk i luthersk anda och luthersk uppfattning. Många bland det svenska folket skulle känna det som en djup kränkning om den gamla kyrkobibeln plötsligt avlägsnades från sin genom sekler hävdvunna plats. Om kärleken till den gamla bibeln vittnar det inom endast några få dagar samlade uttrycket för den önskan, »att vår svenska kyrkobibel måtte i möjligaste mån bevaras åt Sveriges folk», vilken petitionsvis framfördes till 1915 års kyrkomöte från över 30,000 personer i skilda delar av vårt land, från hela kyrkomenigheter och från vissa föreningar uppgående till 10,000-tals personer.

Av hänsyn till dessa många församlingar och många församlingsmedlemmar och ej minst av hänsyn till de äldre i församlingarna, vilka i den gamla bibeln se en verklig skatt, och av hänsyn till den kyrkobibel, som i århundraden varit svenska folkets dyrbaraste andliga egendom, vågar jag draga denna del av frågan inför riksdagen, och då ju Kungl. Maj:t är obunden av kyrkomötets skrivelse samt ytterligare uttalande kan vara av betydelse vid frågans avgörande i denna punkt, får jag härmed på förenämnda grunder vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vid införande av ny kyrkobibel så förordna, att friheten att vid gudstjänst begagna den gamla bibeln under den blivande övergångstiden bibehålles.

Stockholm den 25 januari 1916.

Wilh. Hellberg.